

QUAESTIONES
EX GALENI LIBRO
PRIMO DE ELEMENTIS
DESUMPTAE,

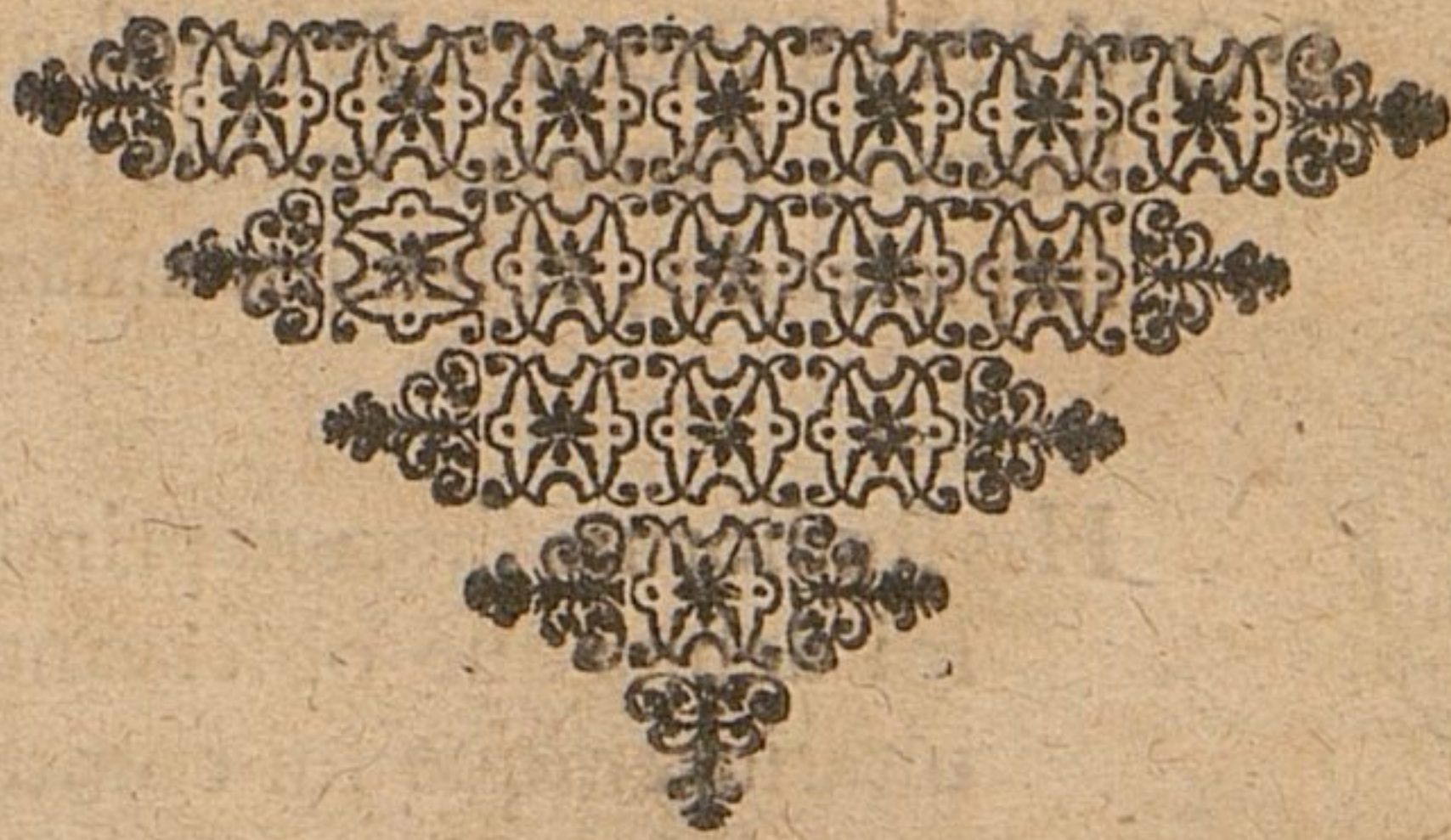
*Et in inelyta Argentoratensium Academia
publici exercitij gratia proposita*

MELCHIORE SEBIZIO, DOCTO-
RE ET PROFESSORE MEDICINAE
ORDINARIO, COMITE PALATI-
no Caesareo, & Reipubl. Archiatro:

Respondente

JOANNE JACOBO Wepfer / SCHA.

F. C. PHUSIANO. *Spun*
Die 24. sept.

ARGENTORATI

Typis JOHANNIS GEORGII SIMONIS.

Anno M. DC. XLI.

2

VIRIS
CLARISSIMIS ET EXCELLEN-
TISSIMIS,

- D. JOH. HENRICO BOECLERO, Eloquent.
Profets. in inclyta Argentorat. Universitate ce-
leberimo, Spectabili Facultatis Phil. p. r. Decano:
D. JOHANNI REBHAN U. J. D. & Institutionum
Juris Professori ibidem meritissimo:

UT ET VIRIS
AMPLISSIMIS ET CONSULTISSIMIS,

- D. JOH. JACOBO WEPFERO Senatoriâ digni-
tate apud Diessenhofianos eminentissimo:
D. GEORGIO MICHAELI WEPFERO, Rei-
pub. Schaphusianæ Secretario dignissimo:

DOMINIS Patronis, Fautoribus, Promotoribus,
Patruo, Parenti, multis nominibus ætatem
suspiciendis, colendis, amandis,

Has studiorum suorum primitias, in grati ani-
mi debitæque observantiæ testimonium
ulterioremque sui commendationem

cf 133

D. O. D.

JOH. JACOBUS WEPFERUS,
Respond.

I N
LIBRUM GALENI
PRIMUM DE ELEMENTIS
SECUNDUM HIPPOCRATIS
SENTENTIAM

P R A E L O Q U I U M.

Uplcis generis elementa *Galenus* nobis libris duobus de elementis proponit: eaque omnia secundum *Hippocratis Coi* sententiam: nimirum elementa omnium mixtorum corporum communia: & elementa sanguineorum animalium propria. De illis agit libro primo: de his libro secundo. Illa sunt prima & simplicissima: hæc secunda, & ex ijs conflata. De utrisque autem *Hippocrates l. de Nat. hum.* tractat: & quidem primum de elementis mundi: deinde de elementis animalium sanguine præditorum: quæ sunt 4. humores, qui massam sanguineam constituunt.

Libro verò primo, quem hac συζήτηση ad disputandum proposuimus, sequentes potissimum quæstiones explicat: I. quid sit elementum? II. quot & quæ sint elementa, & quæ pro elementis haberi nequeant? III. qualia sint, & quibus qualitatibus quodlibet sit præditum? IV. quomodo mistis corporibus, homini præsertim, insint? purane &

sincera? an alterata, totisque mutata substantijs? V. an eas habeant vires, ut possint esse omnium mixtorum corporum elementa? h. e. an insitæ ipsis tales sint qualitates, quarum virtute possint alterari & immutari, non foris solum, sed & per totam substantiam, ut ex illis invicem mistis generari queat aliquid à singulis diversum.

Partes libri sunt 3.

In prima, quæ primo absolvitur capite, quid elementum sit, exponitur.

In secunda quot & quæ sint elementa, ostenditur. Est autem pars hæc partim ἀνασκευασικὴ, refutatoria; partim καλασκευασικὴ, assertoria & probatoria. In illa falsæ opiniones de numero & conditionibus elementorum refutantur. In hac sententia propria, quæ etiam Hippocratis & Aristotelis fuit, proponitur.

Possunt autem majoris perspicuitatis gratia istius partis iterum 4. membra constitui.

Primum aliorum recenset de numero elementorum opiniones, easque refutat cap. 2. 3. & 4.

Secundum quæ Hippocratis & Aristotelis sententiâ fuerit, significat, & quomodo elementa mixtis corporibus insint, declarat: cap. 5.

Tertium ad Athenæum Attaleum digreditur, qui elementa adeo evidentiâ esse putabat, ut nulla demonstrationem opus habere crediderit: & non corpora ipsa, ignem, aërem, aquam, & terram, sed qualitates primas, caliditatem, frigiditatem, humiditatem, & siccitatem, pro elementis habebat: cap. 6.

Quartum monet, Hippocratem quidem aliquando elementa qualitarum nomine exprimere: sed inaudire ipsa corpora atque substantias, quibus qualitates insunt. Ipsas enim substantias & corpora pro elementis habere, non qualitates, quæ accidentia sunt: cap. 8.

Hic

In tertia parte, quæ cap. 9. continetur, planum fit, inesse 4. elementis ejusmodi vires, h. e. facultates & qualitates, quarum causa elementa rerum mixtarum esse possint. Per eas enim posse elementa in se mutuò transmutari, variisque modis per totam substantiam alterari.

Nos brevitatis & perspicuitatis studio præcipuas quæstiones ex hoc libro excerpemus, & quid ad illas responderi debeat, secundum Galeni mentem declarabimus.

QUÆSTIO I.

Quid sit Elementum :

Respondet Galenus, elementum esse ἐλάχισον μέρος ἕπερ ἂν ἦ στοιχείον, minimam rei particulam, cujuscunque fuerit elementum. Cum verò minimum vel id dicatur, quod ὄλῳσ καὶ φύσει, reverà & naturà tale est: vel quod sensui tantum tale videtur: sciendum, vocari minimam particulam priori, non posteriori modo. Non enim particula, quæ minima, simplicissima, & prima videtur, sed quæ φύσει talis est, verè elementum existit: hocque Galenus tribus modis probat. I. autoritate & testimonio Hippocratis. Is enim, cum humana natura elementa considerare decrevisset, ea sanè, quæ πρὸς τὴν ἀδύησιν ἀπλῆστα καὶ πρῶτα φαίνεσθαι, sensus judicio simplicissima primaque habentur, neglexit: quæ verò ὄλῳσ καὶ φύσει, verè ac naturà talia sunt, inquisivit. Horum namque cognitio ad curandos morbos partium similarium maximè utilis est & necessaria.

II. quia si ea, quæ ad sensum minima sunt, elementa statuenda essent, plurima certè minima non forent elementa: quoniam plurima, maximè illa, quæ in tenuissimum pollinem trita sunt, & inter se permista, non videntur: sed unum quid esse putantur, quantumlibet unum nequaquam sint.

III. quia si illa diceremus rerum elementa esse, quæ prima & minima particula πρὸς τὴν ἀδύησιν videntur, non eadem ab omnibus ele-

menta judicarentur: sed alia viderentur elementa aquilæ & lyncei, alijsue brutis atque hominibus, qui sunt ὀξυωπές αἰοί, visus acumine maxime præstant: alia alijs, qui visum habent obtusiorum. Quò enim visus esset acutior, eò etiam res minutissimas magis sentirent, illasque pro elementis haberent. Quò verò esset hebetior, eò minus illas cernerent. Ideoque neque illas pro elementis agnoscerent: quas agnoscerent tamen oculi visus perspicacissimi. Quapropter, cum de elementis corporis humani aliarumque rerum mixtarum agendum est, non ea investiganda sunt, quæ prima & simplicissima sensui videntur: sed quæ talia sunt τῆ φύσεως, naturâ, καὶ μὴ εἶναι εἰς ἄλλα διαλυθῆναι δύναμιν, quæque in alia se priora & simpliciora dissolui nequeunt.

Ex quibus Galeni verbis liquet, definitionem elementi traditam, non re, sed verbis solum ab ea, quam Aristoteles l. 3. de cælo c. 3. & l. 4. metaphys. c. 3. proponit, differre.

Per minimam enim particulam Galenus non intelligit eam, quæ neque in materiam & formam: neque in partes dividi potest.

Cum enim elementa corpora sint, ut materiam & formam, tanquam principia essentialia, & partes totum integrantes habeant necesse est. Ideoque & in materiam atque formam, & in partes secari possunt. Sed per minimam partem inaudit illam, quæ prima est & simplicissima, quæque in corpora se priora & specie diversa dividi nequit. Est namque elementum secundum Galeni sententiam, rem si spectes, corpus simplex, in quod corpora mixta, quibus inest, dividi possunt: ipsum autem in alia corpora resolvi nequit.

Quapropter elementa corpora appellari possunt composita & incomposita: dividua & individua: prima & ultima.

Composita dicuntur ex materia & forma. Incomposita, quoniam ex corporibus se prioribus & simplicioribus non constant.

Dividua sunt in materiam & formam: itemque in suas partes integrantes: quarum causa dividua dicuntur κατὰ τὸ μέγεθος: & quidem in infinitum: quoniam corpora sunt continua. At τὸ συνεχὲς διαρρήτῳ ἐστὶ εἰς ἀεὶ διαρρήτῳ, inquit Aristoteles l. 1. de cælo c. 1. continuum divisibile est in ea, quæ iterum semper dividi possunt: vel, ut idem l. 1. Phys. c. 2. docet, εἰς ἀπειρον διαρρήτῳ τὸ συνεχὲς, continuum divisibile est in infinitum. Individua sunt κατὰ τὸ εἶδος: quia, uti dictum, in corpora alia specie differentia secari nequeunt.

Denique prima sunt, ratione συνθέσεως: quoniam priora & simpliciora.

ciora corpora non dantur, quæ mixta constituent Ultima, ratione ἀναλύσεως: quia mixta in elementa ultimò resolvuntur: cumque in ea resoluta sunt, ulterius in corpora alia resolvi non possunt.

Q U Æ S T I O II.

Quæ fuerint veterum Philosophorum de numero principiorum & elementorum sententiæ:

Galenus scribit, plures quidem priscis seculis statuisse, unum tantum rerum omnium principium & elementum esse: sed inter se discrepasse plurimum. Ideoque in certos ordines illos dividit. Quidam enim, ut Melissus, ἐν τῷ ἀριθμῷ, unum numero elementum, idque ἀμετάβλητον καὶ ἀπειρον, intransmutabile & infinitum ponebant: ac properea coacti fuerunt dicere, ἐν εἶνα τὸ πᾶν, omnia esse unum quiddam immutabile & infinitum. c. 4.

Nonnulli unum quidem, at non numero, verum τῇ ιδέᾳ, specie, sive forma sangebant: ut Epicurus, Democritus, Leucippus: idque ἀποιον, qualitatis expers, ἀπαθὲς, impatibile, καὶ ἀναλλοίωτον, inalterabile: & varijs illud nominibus exprimebant. Alii namque vocabant ἀτόμοσ, sive ἀτομα σώματα, individua corpora, ijs corpusculis similia, quæ in aëre, radijs solaribus per fenestram ingredientibus collustrato, sursum deorsumque feruntur: quemadmodum Aristoteles I. de Anima cap. 2. & Galenus I. nat. fac. c. 14. monent. Alij corpuscula hæcce nominabant ἐλάχιστα, minima, ἀναρμα, incompacta, ἀμέριστα, impartibilia: de quibus vulgare illud erat Democriti, ἐν καὶ μηδὲν ἐστὶ τὰ πάντα, omnia unum sunt & nihil. Per τὸ ἐν enim intelligebant τὰσ ἀτόμοσ: quod omnes unius ejusdemque essent natura & essentia, sive unius formæ & speciei. Per τὸ μηδὲν verò inaudiebant vacuum spatium infinitum, in quo hujusmodi ἀτομοι moverentur in ævum, & ex quorum conjunctione res generarentur: sicut Galenus I. de elem. c. 2. docet.

Aliqui, inter quos Thales, Anaximenes, Anaximander & Heraclitus numerantur, etiam unum tradebant principium: idque similiter ἐν τῇ ιδέᾳ: sed non, ut præcedentes, ἀποιον, ἀπαθὲς, καὶ ἀναλλοίωτον: verum παθητικὸν καὶ πεποιωμένον, patibile & qualitatibus instructum: idque eorum alij dicebant esse Aquam: alij Aërem: alij Terram: Ignem alij: & somniabant materiam quandam communem, quæ hisce subjecta esset

esset elementis: docebantque, per rarefactionem & densationem mutua fieri horum principiorum, sive elementorum transmutationem. Rarefactam enim aquam verti in aërem: adhuc magis raram redditam in ignem. Eandemque etiam ceterorum elementorum esse rationem credebant. Nam si terra aliquantulum & moderatè rareseat & fundatur, in aquam converti opinabantur: si magis, in aërem: si maxime in ignem. Ita si ignis densetur, & quasi in se ipsum cogatur, in aërem transire arbitrabantur: si id ipsum magis patiatur, in aquam: si plurimum densetur, in terram. Ibid. c. 4. Hi ergò posteriores, qui in tertio ordine collocati, 1. in eo conveniebant, quòd unum elementum unumque principium rerum omnium statuerint. 2. quòd elementis ac principiis à se positis communem quandam materiam subjectam esse dixerint. 3. quòd per rarefactionem & condensationem mutua fieri suorum elementorum transmutationem fuerint arbitrati. Differunt autem inter se, quòd alius aliud elementum crediderit rerum omnium principium: Heraclitus Ignem: Anaximenes Aërem: Thales Aquam: quemadmodum Aristoteles l. 3. de cœlo cap. 5. refert.

QUÆSTIO III.

Quo loco numeroque Galenus habeat eorum sententiam, qui unum duntaxat elementum posuerunt?

In fine cap. 3. scribit, stolidam esse tam Physicorum, quàm Medicorum opinionem, qui unum tantum, vel hominis, vel etiam universi elementum statuerunt: miraturque in principio cap. 4. quòd factum, quòd ejusmodi homines in aliqua fuerint existimatione: cum tamen nequidem probabiles placiti sui rationes attulerint?

Longè verò absurdissimam Melissi ac Parmenidis dicit esse sententiam, eamque & Physicæ, & Medicinæ tollere principia asseverat, cap. 5.

Quòd Physicæ tollat principia, sic probat. Quæ sententia tollit generationem & interitum, uno verbo, motum omnem, ea tollit principia Physicæ: quoniam Physicæ in genere circa motum, & in specie circa generationem atque interitum corporum naturalium imprimis est occupata. At sententia Melissi & Parmenidis tollit generationem atque interitum, motumque omnem: quia unum rerum omnium principium, idque ἀπετάβλητον statuit. E. tollit principia Physicæ. cap. 5.

Quòd

Quod Medicinæ principia destruat, duobus modis confirmat.

I. Q. destruit motum & consequenter etiam generationem & interitum rerum, id quoque destruit Medicina principia. Ratio est: quoniam Medicina est quasi generationis & interitus ministra: dum scilicet (addimus nos) causas generationis & destructionis hominis meditatur: & quomodo amissa sanitas recuperanda sit, & quasi de novo generanda: quomodoque affectus p. n. sint submovendi, docet.

At sententia Melissi ac Parmenidis destruit motum, & consequenter etiam generationem atque interitum: quoniam unum & immutabile rerum principium statuit. E.

Destruit quoque Medicina principia. cap. §.

II. Q. sententia demolitur varias ac multiplices medendi rationes, ea quoque demolitur Medicina principia. At sententia Melissi ac Parmenidis hoc facit. E.

Demolitur etiam Medicina principia. cap. §.

Minor probatur. Q. sententia tollit motum & mutationem omnem, ea quoque tollit passiones atque affectus præter naturam: quoniam hi non nisi ex alteratione temperamentum in partibus similaribus, & mutatione legitima compositionis in partibus dissimilaribus, & unitatis solutione in partibus utrisque nascuntur. At sententia Melissi & Parmenidis tollit motum & mutationem: quia unum immutabile & infinitum principium rerum omnium ponit. E.

Tollit etiam corporis nostri passiones atque affectus.

Q. autem tollit passiones & affectus, id etiam tollit medendi rationes, quibus affectibus auxiliamur. At sententia horum Philosophorum tollit passiones atque affectus. E.

Et medendi rationes, quibus illis auxiliamur. cap. §.

Quod si maxime concedere vellemus, corpus nostrum, etiam stante Parmenidis ac Melissi opinione, affectus præter naturam pati: concedere tamen non possemus, uno tantum modo id pati. At unum tantum patiendi modus secundum hanc sententiam foret: quia unum tantum rerum omnium principium fingit.

Non pati autem corpus nostrum uno tantum modo, h. m. probatur.

Si unus tantum esset patiendi modus, unusquisque affectus, sequeretur, unicam etiam medendi rationem esse. At consequens est falsum. E.

Et antecedens.

Consequens falsum esse sic demonstratur. Si plura sunt remediorum.

B

rum.

rum genera, sique Medicina incumbit, excogitare ea, qua cuilibet morbo maxime salutaria sunt & conducibilia, quò minus in curando aberretur, sequitur, unicam medendi rationem non esse. At plura sunt remediorum genera, & Medicina incumbit, excogitare ea, qua cuilibet morbo maxime salutaria sunt & conducibilia: E. una medendi ratio non est. cap. 5.

Q U Æ S T I O I V.

Quo pacto Hippocrates eos omnes, qui unum tantum principium, sive elementum hominis statuunt, redarguat?

Galenus l. 1. de elem. c. 2. scribit, Hippocratem l. de nat. hum. eos omnes, qui unum tantum hominis elementum statuerunt, uno gladio jugulare: qui tamen, ut melius intelligatur, sequentia premittenda sunt fundamenta.

I. est: hominem variis esse doloribus obnoxium: cap. 2.

II. eum, qui dolet, alterari & sentire debere. Nam quod est ἀναδοίωλον, ab omni prorsus alteratione immune, id eundem planè statum, quem sortitum est à principio, servat.

At quod dolet, eundem statum non servat. Quod si alteraretur quidem, sed sentiendi facultate careret, nihilo magis affectiones præter naturam sentiret, quàm lapides & ligna. Nam hæc corpora alterantur quidem in primis 4. qualitatibus: sed alterationem minimè sentiunt: quia sensu destituuntur: cap. 2.

III. Nihil agere in se ipsum, neque à se ipso pati & alterari: sed agere semper in aliud: & ab alio quoque pati: cap. 2.

Hiscæ jactis fundamentis, cum Hippocrate sic argumentamur.

Si homo esset unum, h. e. si ex unico simplici corpore constaret, nunquam doleret. At experientia testatur, eum variis esse doloribus expositum. E.

Ex unico simplici elemento non constat. cap. 2.

Consequentia majoris probatur.

Ubi nullum est agens & patiens, ibi nullus est dolor. At si homo unum quid esset, nullum agens & patiens esset. E.

Si homo unum esset, nullus foret dolor: ac propterea homo minimè doleret. cap. 2.

Major probatur. Ubi desiderantur principia ad generandum dolorem

lorem necessaria, ibi nullus dolor est. At ubi agens & patiens desideratur, res scilicet alterans, tanquam principium activum: & corpus, quod alterationem sentit, veluti principium passivum, ibi desiderantur principia ad generandum dolorem necessaria. E.

Ubi nullum agens & patiens, ibi quoque nullus est dolor.

Minor stabilitur ex fundamento tertio: quod nihil in se ipsum agat, sed in aliud: & nihil à se ipso patiat, sed semper ab alio. Ex quo consequitur, in eo, quod unum quid & simplex est, agens & patiens esse non posse. Sic ergo ratiocinamur.

Q. est unum & simplex, in eo agens & patiens esse nequit. At secundum adversariorum opinionem homo unum quid est & simplex. E.

In eo, si unum quid esset, & ex unico elemento compositus, nullum foret agens & patiens. cap. 2.

Huic rationi, quæ à dolore petita, quæque per se sola ad demonstrandam elementorum pluralitatem nostri corporis validissima est, adjungit Hippocrates l. de nat. hum. aliam, quæ à curandi ratione desumpta.

Si homo ex uno esset conflatus elemento, unum quoque esset remedij genus, unusque curandi modus. At consequens est falsum. E.

Et antecedens, cap. 3.

Major probatur. Ubi unicus solùm est affectus, ibi unicum tantùm est remedium, unaque curandi ratio, quæ illi opponitur. Unum enim uni est contrarium, ait Aristoteles in postprædicamentis. At si homo esset ex uno conflatus elemento, unicus tantùm esset affectus, qui natura, quæ cujuslibet rei una est, adversaretur. E.

Si homo ex uno solùm conflatus esset elemento, unum tantùm esset remedij genus, unaque curandi ratio: h. e. unicus tantùm modus foret redeundi ad statum naturalem, qui nil est aliud, quàm curandi ratio. cap. 3.

Minor confirmatur. Si non omnes uno eodemque modo curantur, sequitur, non esse unum remedij genus, neque unum curandi modum. At non omnes uno eodemque modo curantur. E.

Neque unum est remedij genus, neque unus curandi modus. cap. 3.

Hæc minor rursus sic probatur. Si hominum alij calefacientibus, alij refrigerantibus, alij humectantibus, alij siccantibus, alij densantibus, alij rarefacientibus, alii aluum laxantibus, alii eandem adstringentibus, alii dulcibus, alii salsis, alii amaris, acerbis alii curati

uerunt medicaminibus, sequitur, non omnes uno eodemque modo curari.
At prius verum est, ut docuit experientia. E.

Verum est & posterius, quod non omnes uno eodemque modo cu-
rentur. cap. 3.

QUÆSTIO V.

Quodnam fuerit Galeni iudicium de argumenta-
tione Hippocratis contra unitatem
elementi.

Galenus l. i. de elem. c. 2. eam vehementer commendat, solidèque
probare dicit, quod intendit. Ex abundanti tamen ipse quoque aliquid
contra illos maximè in medium adfert, qui unum quidem, at non nu-
mero, sed τῆν ἰδέαν, specie, sive forma elementum fingebant, idque ἀπα-
θῆς, ἀαλλοίωτον καὶ ἀανάδνητον: quales erant Epicurus, Democritus &
Leucippus: qui ἀτόμωσ, corpuscula ἐλάχιστα, ἀμεσῆ, καὶ ἀναερα rerum
elementa somniabant. cap. 2.

Ponatur, inquit, acutissima quempiam acu pupugisse cutem. Hic
sanè fieri nequit, quin animal doleat. Dolet autem, vel quia una ἀ-
τομῶσ, vel quia dua, vel quia plures sunt puncta. At ex punctura
unius atomi dolere nequit: quod hunc in modum probat.

Q. est ἀπαθῆς, id perforari non potest. Nam si perforaretur, πα-
θητικόν foret. Atqui ἀτομοὶ sunt corpuscula ἀπαθῆ. E.

Perforari non possunt. cap. 2.

II. Q. est ἀανάδνητον, id, si maximè pateretur, passionem tamen minimè
sentiret, ac propterea non doleret: quia ut aliquid doleat, duo concurrere
est necessum: nempe ut pati & alterari possit: & ut impressam sibi passionem
atque alterationem sentiat. Atqui ἀτομοὶ sunt corpuscula ἀανάδνητα. E.

Si maximè paterentur aliquid, illud tamen minimè sentirent: &
per consequens etiam non dolerent. cap. 2.

Eadem ratio valet, si dicatur, acum duas, tres, pluresue tetigisse ἀτό-
μωσ. Nam ne tùm quidem animal doleret: quoniam ἀτομοὶ dua, tres,
aut plures, equè sunt corpora ἀπαθῆ & perforari nequeunt, & corpuscu-
la sensus expertia, ac una. Sunt enim unius ejusdemque natura. Ideo-
que quicquid de una dicitur, dici quoque potest de pluribus. Quod ergò
constat ex principiis impatilibus & sensu carentibus, id ipsum quoque
ἀπαθῆσ

ἀπαθὲς καὶ ἀναιδῆτον sit oportet. At corpora animalium secundum Democriti, Epicuri & Leucippi opinionem constant ex talibus principiis. E. & ipsa ἀπαθῆ καὶ ἀναιδῆτα sunt. cap. 2.

Major probatur experientia & ratione, quae sunt inventionis rerum instrumenta: cap. 2.

Experientia quidem: quoniam si multos adamantes, aut alia quavis corpora δυσπαθῆσατα, quae ad patiendum minus sunt idonea, in acervum coegeris, coactaque ferire volueris, certè nunquam acervo isti plagam infliges. Ratio est: quoniam corpora, ex quibus acervus factus, praesupponuntur ἀπαθῆ. Quod si etiam concesserimus, fieri posse, ut acervum vulneres, inflictum tamen vulnus minimè sentiet. Causa est: quia rursus praesupponitur, corpora acervum componentia esse ἀναιδῆτα. Verissimum ergo est, nil pati & sentire posse, quod ex principiis constat impatilibus & sensu privatis. cap. 2.

Ratione verò: quia si nullo modo, ne minima quidem particula membrorum nostri corporis patiuntur, passionemque sentiunt & dolent, sequitur, neque totum corpus pati, aut dolere posse. At si dicatur, corporis nostri principia esse ἀπαθῆ καὶ ἀναιδῆτα, ne minima quidem membrorum illius particula patiuntur, passionemque non sentiunt, neque dolent. E.

Neque totum corpus patitur ac dolet. cap. 2.

Sed fingamus, ἀτόμω sensum habere: at impatibiles esse: sequetur ne propterea, animal dolere posse? Minimè gentium: quia Atomorum Patroni dicunt, corpus nostrum ex illarum solum complexu & commissione, sive congregatione compositum esse. Ideoque ex illarum separatione dolorem suboriri. Ex quo Galenus sic infert. Si neque digiti, neque ulla alia corpora, quae tamen reverà sentiunt, dolorem excitant, si maximè à se invicem separentur, sequitur, neque ἀτόμω dolorem creaturas, si acu, non quidem vulnerentur, sed duntaxat divellantur. At prius verum est. E. & posterius. cap. 2.

Quod si dolere animal non possit, quantumlibet sensus concedatur: multò minus dolere poterit, si sensu orbis ἀτόμω statuamus: quemadmodum statuerant earum inventores. At dolere nequit animal, si vel maximè sensum ijs tribuamus. E.

Multò minus dolere poterit, si planè ἀναιδῆτοι atomi dicantur. c. 2. Sed invertamus propositionem, & ponamus, ἀτόμω pati posse: esse autem sensus expertes: concluderetur ne, animal doliturum? Nequaquam. Nam quod dolet, alteratur, & alterationem sentit

cum molestia. At hac ratione animal alterationem non sentit. E.

Non dolet. cap. 2.

Quapropter, sive dicamus, ἀτόμος impatibiles quidem esse, sed sensum habere: sive asseramus, pati, at passiones non sentire: sive affirmemus, & impatibiles & insensiles esse, animal dolere non potest. Causa est: quia dictum, ad doloris generationem duo necessario concurrere: alterationem subito & violenter factam, & facta alterationis sensum, sive perceptionem. At utrumque desideratur in opinione, quae alterationem, sive passionem, & sensum tollit. Alterationis verò perceptio desideratur in sententia, quae sensum demit. Alteratio ipsa desideratur in doctrina, quae passionem aufert. Nam quod est ἀπαθὲς, id etiam est ἀναλλοίωτον. Fieri ergò non potest, ut corpus sentiendi facultate praeditum, quale est animalium, ex elementis ortum ducat, quae sint ἀπαθῆ καὶ ἀναισθητά. cap. 2.

Hac eadem ratione illorum quoque figmentum evertitur, qui inter elementa ὁμοιομεγείας posuerunt. Dicebant enim, quasdam illarum sentire: omnes autem planè esse impatibiles. Nam quod dolet, id non solum sentit: sed etiam patitur & alteratur. At corpora ex ejusmodi ὁμοιομεγείας composita non alterantur: quoniam principia illarum statuuntur ἀπαθῆ. E.

Neque dolent.

Ex his Galenus duo colligit πορίσματα. Unum est: si elementum non potest esse ἀπαθὲς, sed necessario est παθητικόν, non erit etiam specie unum, quale Epicurus, Democritus & Leucippus sibi imaginabantur: secus ac Melissus & Parmenides, qui elementum unum ἀσίμωτον: ipsi autem unum τῆ ἰδέᾳ tantum & facultate, non numero unum ponebant. cap. 2.

Alterum: elementa nostri corporis patibilia omninò esse, sive sentire, sive non sentire dicantur: h. e. alterari & transmutari posse. cap. 2.

Prius probatur. Q. est unum, id est ἀπαθὲς. At elementa non sunt ἀπαθῆ, sed παθητικά, ut mox probabitur. E.

Non sunt unum.

Major confirmatur. Ubi est passio & transmutatio rerum, ibi sunt plura. Nam quod transmutatur, in aliud quid transmutatur: & quod patitur, ab alio patitur. At ubi unum, ibi plura non sunt. E.

Ubi unum, ibi nulla passio, nulla transmutatio. cap. 2.

Posterius h. m. stabilitur.

Si datur rerum generatio ex elementis, sique res generantur, quae ab elementis specie diversa sunt, sequitur, elementa esse παθητικά: h. e. talia corpora-

Corpora, quæ in se mutuo agere, & à se invicem pati possint. Atqui datur rerum generatio, generanturque res specie ab elementis diversa, ut testatur ἀνοψία. E.

Elementa sunt παθητικά.

Consequentia Majoris probatur ex contrario: quia si statuatur, elementa ac principia rerum esse ἀπαθῆ, & talia manere, qualia erant in principio, res certè inde producta novas formas non acquirunt: sed habebunt eas, quæ etiam in principis & elementis suis præfuerunt. At si varientur multifariam, transmutentur atque alterentur, poterit tunc in compositis aliquid suboriri, quod ab ijs, quæ prius erant in primis elementis, sit generis alterius. cap. 3.

Hanc rem Galenus exemplo domus illustrat. Hæc enim ex lapidibus, lateribus, lignis & tegulis est constructa. Ideoque cum principia ista materialia non alterentur & transmutentur, fit, ut domus nihil habeat, quod non eodem contineatur genere, quo illa, quæ in materia præerant. Præerant autem in materia & durities, & gravitas, & magnitudo, & figura, & color: At hæc ipsa accidentia etiam in domo reperiuntur. Quid ita? Quia materia domus non fuit alterata: sed talis permansit ratione substantiæ, qualis erat antè.

QUÆSTIO VI.

Quotnam sint elementa hominis secundum Hippocratis & Aristotelis sententiam?

Galenus respondet, 4. esse: Ignem, Aërem, Aquam, & Terram: hancque quaternarium numerum sequentibus probat argumentis:

I. est. Ex quot elementis constat μεγαλόκοσμος, ex totidem etiam conflatus est μικρόκοσμος.

At ex 4. elementis constat μεγαλόκοσμος: ut testatur sensus, cui contradicere nefas. E.

Ex totidem etiam conflatus est μικρόκοσμος, homo. cap. 5.

II. In quot elementa homo post fata resolvitur, tot sunt elementa, ex quibus constat. At in 4. elementa resolvitur. E.

Quatuor sunt elementa, ex quibus constat. cap. 8.

III. Quot corpora elementis ἀναλογία quadam respondentia reperiuntur

riuntur in homine, alijsque animalibus, tot sunt elementa. At 4. corporum genera elementis ἀνάλογια quodam respondentia reperiuntur in homine. E.

Quatuor in illo sunt elementa. cap. 5.

Minor probatur. Si in homine visuntur corpora 1. frigida, sicca, dura, gravia, solida atque densa: 2. humida, frigida & fluida: 3. calida, humida, levia & rara: 4. calida, sicca, & valde levia atque mobilia, sequitur, 4. in illo esse corporum genera, ἀνάλογια elementis respondentia. At prius est verum. E. & posterius. cap. 5.

IV. Ex quibus generantur planta, earumque partes & fructus, ex iisdem quoque generantur animalia, & consequenter etiam homo. At planta generantur ex quatuor elementis. E.

Ex iisdem etiam animalia, & consequenter quoque homo generantur. cap. 5.

Major probatur. Q. nutritur & augetur plantis, id ex iisdem elementis generatur, ex quibus planta. Nam qualis est materia, tale est & materiatur, ajunt Philosophi. Item, quod est causa causa, est etiam causa causati. Atqui animalia nutriuntur & augetur plantis: oves v. g. herbis: porci glandibus: capra teneris arborum fruticumque ramis. E.

Ex iisdem, & totidem elementis generantur, ex quibus planta. cap. 5.

Minor confirmatur. Videmus enim, plantas ex terra nasci: at non sola: sed aqua rigata. Hæc enim illis pabulum præbet. Quod si ex aqua & terra constant, constabunt etiam ex aëre & igne. Ratio est: quia si terram aqua maceraveris, nil inde nisi lutum habebis. At planta & fructus earum merum lutum non sunt. Itaque necesse est, ut partem habeant ab igni & aëre simul per tota temperatis. Generantur enim ex terra imbribus imbuta, accedente aëris temperie & calore moderato. Sic ergo argumentari licet. Q. constat ex aqua & terra, id etiam constat ex igni & aëre. At planta constant ex aqua & terra, ut notum omnibus. E. & ex igni ac aëre. cap. 5.

V. Quibus mediocriter se habentibus animal conservatur & valet: & quibus aut vehementius auctis, immutatisve, aut penitus sublatis, animal corrumpitur & egrotat, ex iis animal constat. At mediocriter 4. elementis, eorumque qualitatibus sese habentibus, animal conservatur ac valet. Horum v. aliquo immodicè aucto, aut imminuto, aut sublato, corrumpitur. E.

Ex 4. elementis animal constat. cap. 6.

VI. Quæ elementa monstrat ἀνάλυσις & σύνθεσις hominis, ea vera sunt hominis elementa atque principia. Atqui ἀνάλυσις & σύνθεσις homi-

hominis docent, quatuor tantum esse elementa hominis. E. Ea vera sunt illius elementa.

Minor probatur de ἀναλύσει. Nam si corpus humanum resolvatur in partes majores: & has rursus in minores, tandem ad ultimas & simplicissimas pervenies, similes appellatas, quae in alias specie differentes, seque priores ac simpliciores resolvi nequeunt, sed omnes earum portiones eandem planè formam habent. Quamvis autem simplices videantur sensus judicio, hancque ob causam σοιχείαι πρὸς αἰδήσιμιν, elementa sensibilia dicantur: ratio tamen docet, has factas esse immediatè ex elementis quibusdam alijs, sanguine scil. bile, pituita & melancholia. Humores deinde istos genitos esse ex cibis & potibus, corporis nostri alimentis. Cibos & potus procreatos ex igne, aëre, aqua & terra, ut antè probatum. Quatuor verò hacce corpora ex nullo alio corpore constitutæ esse: sed ex materia solùm & forma constare, suisque instructa esse qualitatibus. Ἀνάλυσις ergò corporis humani est sextuplex. I. in partes dissimilares majores. II. in dissimilares minores. III. utrarumque in similes. IV. similarium in 4. humores. V. humorum in cibos & potus. VI. ciborum & potuum in 4. elementa: quæ nullam ulteriorem ἀνάλυσιμιν patiuntur præter eam, quæ est in materiam & formam. cap. 8.

Deinde de συνθέσει, quæ suprâ quoque indicata. Etenim ex terra pluviis rigata, accedente aëris temperie conveniente, & calore moderato, videmus nasci triticum, hordeum, ficus, legumina &c. uno verbo, stirpes, earumque partes & fructus. Deinde ex hisce ali comperimus animalia. Homines verò partim plantis, partim carnibus animalium, quæ plantis pasto fuerunt, sustentari novimus. Tum 4. hominis humores ex alimentis procreari scimus. Ex humoribus semen provenire genitale compertum habemus. Denique ex semine fœtum generari & formari: materno verò sanguine ali, augeri, & ex illo secundum carnosam substantiam constitui fatemur. Deprehendimus ergò quintuplicem σύνθεσιμιν. I. Hominis ex semine. II. Seminis ex humoribus. III. Humoribus ex alimentis, quæ sunt stirpes & animalia. IV. Animalium ex stirpibus. V. Stirpium ex 4. elementis, cap. 5.

QUÆSTIO VII.

Quibus nominibus Hippocrates elementa exprimat?

Respondet Galenus c. 8. Hippocratem elementa aliquando suis exprime-

C

prime-

primere nominibus, Ignis, Aëris, Aqua, & Terra: nonnunquam vero qualitatatum: calidi, frigidi, humidi, & sicci: uti patet ex l. de nat. hum. & l. de hominis structura. Habent enim hæc vocabula triplicem significationem: quemadmodum Gal. c. 6. & 8. exponit, I. enim nudas duntaxat qualitates patibiles sonant, quæ accidentia sunt. II. excellentiam & exuperantiam quandam denotant. Calidum enim id dicitur, in quo caliditas alias qualitates in mixtione superat: frigidum, in quo frigiditas prædominatur: humidum, in quo humiditas vincit: siccum, in quo siccitas excellit. III. corpora significat illa, quæ hisce qualitatibus summis sunt prædita.

QUÆSTIO VIII.

Utrum Hippocrates per τὸ calidum, frigidum, humidum & siccum nudas elementorum qualitates intelligat?

Hippocratem per hæc nomina non nudas qualitates, sed substantias & corpora elementorum, Ignem scilicet Aërem, Aquam & Terram, quibus hæc qualitates insunt, inaudire, Galenus ex ipso contextu Hippocratis c. 8. l. I. elem. planum facit.

Scribit enim l. de nat. hum. § 14. cum homo interit, necesse esse, unumquodque rursus ad suam ipsius naturam redire: siccum ad siccum: humidum ad humidum: calidum ad calidum: frigidum ad frigidum. Hinc Gal. sic ratiocinatur.

Q. animali vita defuncto abit, & elementis universitatis permiscetur, id Hippocrates hoc loco inaudit. At animali defuncto vita substantie elementorum abeunt, & elementis Universitatis permiscentur, non qualitates: quæ animante mortuo interire fortassis dici possunt: ad propriam autem redire naturam non item. E.

Hippocrates hic substantias & corpora elementorum, non solas qualitates inaudit. cap. 8.

Deinde idem Hippocrates ibid. § 15. 16. & 17. dicit, hanc esse omnium animalium, omniumque mixtorum corporum naturam, ut omnia similiter orientur, similiterque occidant. Naturam enim eorum ex 4. elementis constare: ac propterea unde quodlibet illorum ortum habuit, in id ipsum etiam pariter desinere: ac proinde ad id ipsum tandem redire. Unde Galenus hunc in modum argumentatur.

Ex

Ex quibus rebus omnia animalia & mista corpora constituuntur, & in
quas iterum dissoluuntur, eas Hipp. hic indigitat, cum de συνθέσει & ἀνα-
λύσει eorum verba facit. At ex substantijs elementorum omnia animalia
mistaque corpora constituuntur, & in illas rursus dissolvuntur. E.

Eas Hipp. hoc loco indigitat: & propterea, cum dicat, mista corpora
ex calido, frigido, humido, & sicco constare, & in illa iterum resolvi, non
nudas qualitates, sed omnino substantias elementorum, quibus ista qualita-
tes inhaerent, intelligit. cap. 8.

Tertio eodem in libro § II. asserit, mista corpora ex elementis certo
modo temperatis generari. Nisi enim, inquit, calidum cum frigido, &
siccum cum humido se moderatè & equaliter habuerint: sed alterum,
quod valentius, alterum, quod imbecillius est, plurimum superet, nullam
unquam futuram esse generationem. Ex quo Galenus sic infert.

Ex quibus rebus mista corpora generantur, eas Hipp. loco allegato in-
telligit, cum de principiis materialibus generationis rerum loquitur. Atqui
non ex qualitatibus, sed substantiis elementorum, quibus qualitates illae pri-
mae inhaerent, mista corpora generantur. Qualitates enim ne seorsum
quidem à corporibus subsistere queunt. E.

Hipp. non qualitates, sed qualitatum subjecta, ipsas nimirum substan-
tias, intelligit. cap. 8.

QUÆSTIO IX.

Qualia sint elementa, & quibus qualitatibus
prædita?

Galenus vult, primas quatuor qualitates inesse elementis: sed ele-
mentis πρώτως: corporibus mistis δευτέρω: idque propter elementa, ex
quibus componuntur. cap. ult.

Putat autem, elementa habere qualitates istas in gradu summo: &
Ignem summè calidum & siccum: Aërem summè calidum & humidum:
Aquam summè frigidam & humidam: Terram summè frigidam & sic-
cam esse. Cap. 6. 7. & 9.

Nam quæ corpora sub Luna simplicissima sunt, omnisque mistura ex-
pertia, ea etiam qualitates, quibus prædita sunt, summas habent. At 4
elementa simplicissima sunt corpora, omnisque mistura expertia. E.

Qualitates hæc summas habent. cap. 6.

Major probatur. Q. corpora qualitates habent fractas, retusas atque
remis-

remissas, ea mista videntur. At simplicissima corpora mista non sunt: E.

Simplicissima corpora & omnis mistura expertia qualitates non habent fractas, retusas atque remissas: sed summas omnino & excellentes. Hæc major rursus confirmatur. Ubi qualitates sunt contrariae, ibi corpus est mistum, ex ejusmodi scilicet corporibus conflatum, quæ contrarijs constant qualitatibus, quarum altera alteram obtundit & frangit. At ubi qualitates sunt retusa, remissa & fracta, ibi qualitates sunt contrariae. E.

Ubi qualitates retusa, fracta & remissa, ibi corpus est mistum. Secundas qualitates tactiles quod attinet, est Ignis, ut ex Galeno colligimus, levissimus, inter elementa supremus, purissimus, rarissimus: Aër levis, tenuis, & rarus: sed minus, quam Ignis. Aqua gravis, crassa, densa: at minus, quam Terra. Denique Terra gravissima, densissima, solidissima, & imo in loco collocata.

QUÆSTIO X.

Quomodo elementa homini insint?

Respondet Galenus, inesse homini, non tantum secundum substantias: neque tantum secundum qualitates: sed secundum utrasque: non integras tamen & sinceras, sed mutatas, alteratas, & per tota confusas: aded ut libera & sui juris amplius non sint: sed ligata quasi atque intercepta mutua qualitatum pugnantia, ut pristinas vires exprimere non valeant. Non enim aequè validas vires elementa in mistis retinent ut antea, cum essent mera & sincera. Illa enim ab actione elementi contrarii fracta sunt atque retusa.

Quod si negaveris, elementa homini inesse, propterea quod nullum ex ijs sincerum & integrum in illo conspiciatur, respondebit tibi Galenus, contra omnem rationem hoc te negare. Etenim si negandum, elementa homini inesse, quod sincera & integra non insint, negandum etiam foret, Tetrapharmaco v. g. inesse ceram, resinam, picem, & adipem: quia nil horum integrum atque sincerum in illius compositione cernitur. At consequens negatur absurdè. E.

Et antecedens, cap. 5.

Nam quæ per tota miscentur, ea amplius sincera & integra videri nequeunt. At elementa per tota miscentur. E.

In mistis non amplius sincera & integra videri possunt, cap. 5.

II. Si

II. Si ne illa quidem, quæ per tota non miscentur, sed duntaxat in tenuis-
simum trita pollinem juxta se ponantur, cerni possunt sincera & integra: &
inesse tamen minimè negatur: sanè neque inesse mistis negari debet elemen-
ta, licet sincera ad oculum demonstrari nequeant. Ratio est: quia hæc per
tota miscentur & alterantur: non solum juxta se ponuntur & confundun-
tur. At illa, quæ sic trita sunt & confusa, cerni nequeunt sincera, & inesse
tamen composito minimè negatur. E.

Neque inesse negari debet elementa, quamvis talia, qualia fuerunt,
ad oculum demonstrari non possint. cap. 5.

III. Si ne in mundo quidem ostendi possunt elementa sincera & imper-
mista, & tamen in mundo esse minimè ambigitur: sequitur, neque postu-
landum esse, ut eadem sincera & impermista demonstrantur in animalibus:
& si talia demonstrari nequeant, non ob id negandum, animalibus ea in-
esse. At in mundo elementa sincera & impermista ostendi non possunt:
& tamen de illorum existentia minimè ambigitur. E.

Neque petendum, ut illa sincera & impermista demonstrantur in
animalibus: & si talia demonstrari nequeant, non ob id negandum, ani-
malibus inesse. cap. 5.

Minor probatur. Nam si, v. g. quacunque terra particula alicujus &
caloris, & humoris, & aërea substantiæ particeps est, sequitur, terram in
mundo sinceram & impermistam ostendi non posse: Ratio est: quia sin-
cera & mera terra densa est, gravis, sicca & frigida, At prius est verum. E.

Verum & posterius. cap. 5.

Neque verò propositio hæc terræ solum probari potest exemplo, sed etiam
reliquorum elementorum. Omnium enim hoc in mundo eadem est con-
ditio: quia nullum reperitur purum: sed omnia sunt adulterata, & a-
lijs, quæ diversi sunt generis ac naturæ, permista: semperque alterum al-
terius magis minusve particeps est: illius tamen forma & species est eviden-
tior, quod prædominatur, aliæque excedit. cap. 5.

Obijcies: in mundo monstrari possunt elementa, v. g. corpora planè ter-
rea, ut lapides: in animalibus autem demonstrari non possunt. Non igitur
animalibus insunt.

Respondet Galenus, talia elementa etiam in animalibus monstrari
posse, qualia in mundo existunt: nempe non pura, mera ac sincera, omnis-
que planè misturæ expertia: sed adulterata, & alijs corporibus, specie in-
ter se differentibus, permista. Ut enim in mundo non sincera terra, sed
terrea duntaxat corpora possunt exhiberi: ita quoque in animalibus non

terra ipsa, sed solum corpora terra ἀνάλογα visuntur: v. g. ossa, cartilaginea, pili, & in testaceis animalibus testa, quae sunt in speciem terrae concreta & exiccata.

Itaque concludit Galenus, non amplius impermistum quicquam in animalium corporibus exquirendum esse: sed quotiescunque viderimus aliquam particulam frigidam, siccam & densam, eam satis nobis esse debere ad terram in memoriam nobis revocandam. Si deprehenderimus in illis humidum aliquod corpus, idque rarum & fluens, id nos de aquae praesentia monere debere. Calorem verò, qui plurimus est in corpore animalis, memoriam ignis nobis refrigerare posse. Spiritum, sine quo animal vivere nequit, efficere, ut partim aërem, partim etiam ignem animo concipiamus.

Quod si pertinaciter tuo inherere proposito volueris, & petere, ut elementa pura, vera ac sincera in animalibus tibi demonstremus, petemus & nos, ut tu nobis prior in Tetrapharmaco ceram, aut resinam, aut picem, aut adipem (ex his enim est conflatum) aut in pulvere, qui ex cadmia, aere, & stibio est compositus, vel cadmiam, vel aes, vel stibium ostendas. Hoc enim tibi facere incumbet magis: quoniam vera & naturalis mistio in tetrapharmaco non est, sed talis, qualis ab arte prestari potest. Neque ulla mistio est in pulvere proposito, sed tantum simplicium exactè tritorum & levigatorum iuxta se positio. In animalibus autem elementa totis substantiis mutata sunt. At neque ceram v. g. in Tetrapharmaco: neque cadmiam in adducto pulvere ostendere potes. Itaque aequum est, ut nec à nobis demonstrationem elementorum in animalibus postules. c. 5.

QUÆSTIO XI.

An elementis tales sint concessæ qualitates, quarum vi & efficacia alterari, & per totam substantiam mutari queant, ut ex illis generari possit aliquid à singulis diversum?

Ad hanc questionem respondet Galenus ajendo: & eas qualitates dicit esse caliditatem, frigiditatem, humiditatem, & siccitatem. Fundamenti verò loco praesupponit, quòd simplicia illa corpora, ex quibus, tanquam ex elementis, homines ceteraque omnia mista corpora generantur, alterari & mutari, non foris solum & in superficie, sed etiam per totam

tam substantiam debeant. Nam quæ sunt ἀπαθῆ καὶ ἀνανοιώτα, & eadem etiam manent in rerum generatione, qualia erant antè, ex ijs nihil, quod specie diversum sit, gigni potest. At ex elementis gignuntur corpora specie ab illis diversa. E.

Elementa non sunt ἀπαθῆ καὶ ἀνανοιώτα.

Majoris veritas elucet ex decisione questionis 5. Minorem αὐτοφάνην planam facit.

Quodsi ergò ex elementis corpora specie diversa nascuntur, necesse est, tales illa habere facultates, quibus, dum se mutuò tangunt, etiam se mutuò per totam substantiam alterare & mutare valeant. At facultates istæ qualitates sunt. Quocircà vel tactiles primæ, aut secundæ, vel visibiles, vel audibiles, vel olfactiles, vel gustabiles sint oportet. Sed neque sunt tactiles secundæ, neque visibiles, neque olfactiles, neque gustabiles. E. sunt tactiles primæ.

Quòd non sint tactiles secundæ, v. g. gravitas, levitas, asperitas, lenitas, densitas, raritas, crassities, tenuitas, durities, mollities, visciditas, friabilitas &c. hinc perspicitur: quoniam qualitates, quæ in causa sunt, ut elementa per tota mutari & alterari, & ex illis aliquid specie diversi generari queat, ita comparatæ esse debent, ut corpora, quæ tangunt, alterare ac mutare possint. At qualitates tactiles secundæ hoc non faciunt. E.

Non sunt illæ elementorum facultates, de quibus hîc queritur. C. 9. Minorem probat experientia. Nam si res gravis tangat levem, neque gravis fiet levis: neque levis evadet gravis: eademque cæterarum secundarum tactilium qualitarum est ratio. cap. 9.

Dices, mollem & duram, viscidam & friabilem qualitatem vim alterandi habere. Respondet Galenus, qualitatem mollem & viscidam ad humidam: duram verò & friabilem ad siccam pertinere. Alterare ergò & mutare hæc qualitates virtute qualitatis humidæ & siccæ. cap. 9.

Ceterùm, quòd neque qualitates audibiles, visibiles, olfactiles & gustabiles rerum substantias mutare valeant, notorium est. Ideòque prolixius hoc minimè probandum. cap. 9.

Relinquitur ergò, vires & facultates, quibus elementa per tota mutantur & alterantur, quæque faciunt, ut res specie diversa ex ijs generari possint, esse qualitates tactiles primas: nimirum caliditatem, frigiditatem, humiditatem & siccitatem.

Nam si res calida accedat ad frigidam, eam alterabit & calefaciet, ut testatur Ignis, qui res sibi admotas calefacit. Si frigida apponatur
calide

calida, eam refrigerabit. Eademque ratio est rerum humidarum & sic-
carum, quarum qualibet vim alterandi habet, sibi que assimilandi ea, que
contingit, cap. 9.

Quapropter concludimus, & sic ratiocinamur.

Quæ qualitates sunt Igni, Aëri, Aqua, & Terra communes cum o-
mnibus corporibus sublunaribus: quæ item primæ sunt naturâ, & à quibus
reliquæ omnes dependent: quæ elementorum sunt constitutrices, h. e. fa-
ciunt, ut elementa sint elementa & principia corporum mixtorum: quæ
denique totam rerum substantiam, quas tangunt, alterare possunt, eæ
sunt illæ elementorum facultates & virtutes, quarum vi sic mutari & al-
terari queunt, ut corpora ex elementis specie diversa generari valeant.
At 4. qualitates tactiles primæ sunt 4. elementis dictis cum omnibus cor-
poribus sublunaribus communes: naturâ primæ: elementa constituunt:
rerumque substantias, quas tangunt, alterare possunt. E. sunt elemen-
torum facultates & virtutes, quarum vi sic alterari & mutari queunt,
ut corpora ex elementis specie diversa generari possint.

COROLLARIA.

- I. Elementum & Principium idem non sunt.
- II. Elementorum doctrina ^{et sic} physica est: ^{et sic} medica.
- III. Differt tamen medica à physica, 1. subjecto, cui ele-
menta insunt: 2. modo tractandi: 3. sine.
- IV. Elementorum consideratio in omnibus Medicina par-
tibus locum habet: sed ratione dispari.
- V. Quatuor primæ qualitates non sunt forma elemento-
rum substantiales.
- VI. Etsi 4. illæ qualitates agant omnes: rectè tamen in
activas & passivas dividuntur.
- VII. Calor cælestis, elementaris, animalis, sive innatus sit,
sive influens, specie inter se non videntur differre.

F I N I S.

Cf 133

(x 260 9941)

VD17

Aus dem Nachlasse
des
Geh. M.-R. Prof. Dr. Ernst Blasius
der Universitäts-Bibliothek
geschenkt
von seinem Sohne
Dr. med. Heinrich Blasius in Berlin.

QUAESTIONES
EX GALENI LIBRO
PRIMO DE ELEMENTIS
DESUMPTÆ,

*Et in inclita Argentoratensium Academia
publici exercitij gratia proposita*

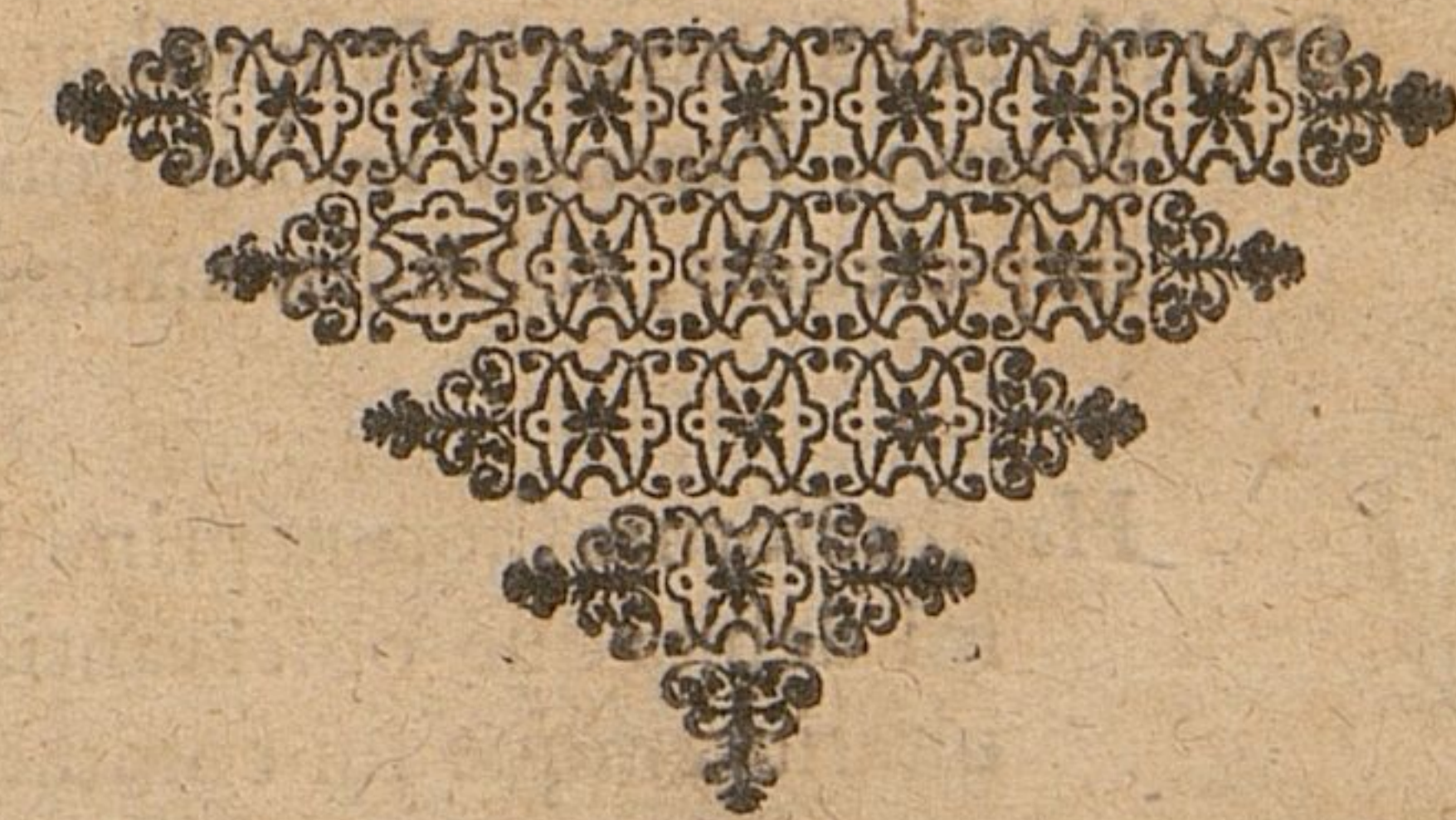
MELCHIORE SEBIZIO, DOCTO-
RE ET PROFESSORE MEDICINÆ
ORDINARIO, COMITE PALATI
no Cæsareo, & Reipubl. Archiatro:

Respondente

JOANNE JACOBO Wepfer / SCHA.

F.C. PHUSIANO. *Jun.*

Die 24. sept.

ARGENTORATI

Typis JOHANNIS GEORGII SIMONIS.

Anno M. DC. XLI.

2

